

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
Бориславської гімназії №6
Бориславської міської ради
Львівської області
Протокол №1 від 30.08.2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Керівник
Бориславської гімназії №6
Бориславської міської ради
Львівської області
_____ О.В. Шепіда

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з основ християнської етики
(курс духовно-морального спрямування)
для 5 класу (НУШ)

1 година на тиждень
(35 годин на рік)

Навчальна програма укладена на основі модельної навчальної програми «Основи християнської етики. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г. М., Гусакові І.М., Кушнір І.М.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 21.07.2022 № 6).

Підручник: Сохань Г.М.

Реєстрація в каталозі надання грифів навчальній літературі NN 2.0039 - 2022., 4.0030-2022.

2022/2023 н.р.

Пояснювальна записка

Навчальна програма «Основи християнської етики» розроблена для 5 класу закладів загальної середньої освіти як курс за вибором – **«Людина у світі: культурно-релігійні виміри»**.

Курс «Основи християнської етики» має духовно-моральне, культурологічне спрямування, орієнтований на вивчення етичних категорій через моделювання життєвих ситуацій; аналіз поведінки героїв біблійних розповідей, художніх творів; дискусій; укладання соціальних проєктів; проведення заходів доброчинності тощо.

Курс не є уроком релігії чи катехизацією, не передбачає залучення здобувачів освіти до релігійних обрядів. Натомість у програмі передбачена тематика міжрелігійних діалогів, полікультурності і полірелігійності суспільства, плюралізму і місця в цьому християнства.

Програма «Основи християнської етики» є тематично інтегрованою. Етичні цінності вивчаються з врахуванням норм вітчизняного права, духовної спадщини українського народу, культурних надбань світу.

Метою курсу «Основи християнської етики» є формування в учнів загальнолюдських цінностей, уміння обирати цінності, аргументувати свій вибір, керуватися у вчинках моральними критеріями.

Головними завданнями курсу є:

- формування в учнів поваги до гідності кожної людини, уміння жити в демократичному суспільстві;
- ознайомлення учнів із змістовими аспектами Біблії як сакральної пам'ятки світової культури і етичної скарбнички, інших релігійних книг;
- формування відповідальної особистості, спроможної здійснювати етичний вибір, мати активну громадянську позицію;
- формування шанобливого ставлення до носіїв різних культур, релігій, вміння жити в полікультурному та полірелігійному суспільстві;
- формування в учнів активної громадянської позиції на прикладах самовідданості християнських сподвижників, благодійників, волонтерів, сучасних захисників України.

Очікувані результати навчальної діяльності зорієнтовані на реалізацію компетентнісного потенціалу громадянської, соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі. Під час вивчення основ християнської етики в учнів формуватимуться мовні, екологічні, інформаційно-комунікаційні, громадянські та соціальні, культурні компетентності, а також інші компетентності, передбачені Державним стандартом базової середньої освіти.

Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики» спрямована на формування умінь, визначених Державним стандартом, а саме: читати з розумінням, висловлювати власну думку усно і письмово, критично та системно мислити, діяти творчо, виявляти ініціативність, здатність логічно обґрунтувати позицію, конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми.

Програма складається з пояснювальної записки та основної частини, в якій є такі складові: «Очікувані результати навчання», «Пропонований зміст навчального предмета» і «Види навчальної діяльності».

Оскільки програма «Основи християнської етики» розроблена для курсу за вибором, тому учитель/вчителька самостійно здійснює тематичний розподіл годин, а також можливе об'єднання тем.

Календарно-тематичне планування
5 клас

№	Дата	Тема уроку	Очікувані результати	Рекомендовані види навчальної діяльності	Примітки
Розділ І. Релігійні книги - унікальні культурні пам'ятки					
1		Вступ. Християнська етика як предмет духовно-морального спрямування	Розуміє значення етичних категорій.	Визначення етичних категорій.	Музейна педагогіка. Урок - віртуальна екскурсія. Інтегрований урок. Бінарний урок. Арт-проект «Біблія у фарбах» (ознайомлення з картинами відомих художників, створення власних ілюстрацій).
2		Релігійні книги як культурні пам'ятки. Біблія (християнство), Танах (юдаїзм), Коран (іслам), інші книги.	Розуміє цінність релігійних книг як культурних пам'яток. Знає унікальні видання	Робота з інтернет-джерелами. Обговорення релігійних книг загалом і Біблій	
3		Біблія як культурна пам'ятка. Історія створення, структура Біблії. Зміст.	Біблії, їх значення для людства.	зокрема з ілюстраціями видатних художників.	
4		Унікальні пам'ятки Біблій (Біблія Гутенберга, Біблія з ілюстраціями Гюстава Доре, Острозька Біблія).	Добирає ілюстративний матеріал до релігійних розповідей.	Створення ілюстрацій до відомих релігійних сюжетів.	
5		Християнство і література: теми, сюжети, образи. Християнська тематика у творах зарубіжних та українських письменників.	Знаходить християнські мотиви, образи у літературних, музичних творах. Знаходить спільне і	Ознайомлення з творами словесного та музичного мистецтва, в основі яких християнські теми,	
6		Християнство і музичне мистецтво: теми, сюжети, жанри Колядки, щедрівки, гаївки. Духовний гімн України «Молитва за Україну» (О. Кониський, М.Лисенко). Ліричний вірш Б.І. Антонича «Різдво».	відмінне між релігійними розповідями і власне художнім твором конкретного автора.	сюжети, образи. Дослідження краєзнавчої спадщини релігійного змісту (проектна діяльність).	
7		Урок узагальнення.		Вікторини, брейн-ринги, тести.	

8		Урок доброти (проектна діяльність).	Створює тематичні подарунки для ближніх.	Проведення тижня доброти.	Реалізація педагогіки партнерства
					(спільне заняття учнів, педагогів, батьків, представників в громади).
Розділ II. Людина у світі. Закони і християнські орієнтири в житті людини і суспільства					
9		Унікальність світу. Місце людини у світі.	Розуміє значення етичних категорій.	Визначення етичних категорій. Формування	Інтегрований урок.
10		Відповідальність людини. Гуманне ставлення до тварин. Збереження довкілля.	Аналізує біблійні розповіді, визначає їх етичну цінність.	етичного словничка. Ознайомлення зі змістом біблійних	Бінарний урок.
11		Свобода вибору людини. Добро і зло. Моральна і правова відповідальність людини за вчинки.	Демонструє вміння піклуватися про інших,	розповідей; проблемно-тематичний аналіз біблійних	
12		Закони у житті людини. Десять Божих заповідей як життєві орієнтири для людини. Моральні аспекти десяти Божих заповідей. (Вих. 20) Біблійна розповідь про пророка Мойсея.	поважати гідність іншої людини, дотримуватися правових норм і моральних настанов у житті.	розповідей. Обговорення моральних цінностей, які проявляються у поведінці,	
13			Уміє моделювати життєві ситуації на морально-етичну тематику, висловлювати власне ставлення. Обґрунтовує моральну і правову відповідальність людини на	вчинках біблійних персонажів. Моделювання життєвих ситуацій правового та морального виміру.	

14-15		Універсальний моральний закон. Золоте правило моралі. «Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви» (Мт.7:12). Доброчинність. Вчимося робити добро.	конкретних прикладах.		
16		Урок узагальнення.		Вікторини, брейн-ринги, тести.	

17		Урок доброти (проектна діяльність).	Створює тематичні подарунки для ближніх.	Проведення тижня доброти.	Реалізація педагогіки партнерства (спільне заняття учнів, педагогів, батьків, представників в громади).
----	--	--	--	---------------------------	---

Розділ III. Моральні цінності людини на основі біблійних сюжетів

18		Система цінностей. Особисті цінності людини та їх вибір. Вплив цінностей на прийняття рішень.	Розуміє значення етичних категорій.	Визначення етичних категорій. Формування етичного словничка. Ознайомлення зі змістом біблійних розповідей;	Інтегрований урок. Проект «Уроки патріотизму: сучасні герої України».
19		Вчимося пробачати. Як навчитися пробачати себе та інших. Біблійна розповідь про Йосипа, який пробачив своїх братів (Бут. 37:45).	Робить проблемно-тематичний аналіз біблійних розповідей, визначає їх етичну цінність.	Демонструє вміння обирати цінності, проявляти прощення, патріотизм, мужність, мудрість, щедрість у життєвих ситуаціях.	
			Уміє моделювати життєві	аналіз біблійних розповідей. Обговорення моральних цінностей, які проявляються у поведінці, вчинках біблійних	

20		Щедрість. Прояви щедрості. Гостинність, альтруїзм. Як допомагати іншим. Біблійна розповідь про Йосипа, який рятує людей від голоду, щедо приймає братів, які завинили перед ним. (Бут. 37:45).	ситуації на морально-етичну тематику, аналізувати їх та робити етичний висновок. Знає, яким чином проявляти патріотизм, мужність,	персонажів. Моделювання життєвих ситуацій, їх обговорення у форматі дискусії про порятунок (війни,	
21		Любов до Батьківщини. Форми вияву патріотизму. Волонтерство і патріотизм. Давид і Голіаф (1 Сам. 17).			
22		Мужність. У чому проявляється мужність людини? Уміння відстоювати свою позицію. Прояв			
		мужності на прикладі біблійної розповіді про трьох отроків (Дан. 3).	щедрість до ближнього у повсякденному житті.	геноцид, голокост, голодомор тощо).	
23		Мудрість та розсудливість. Мудрість та освіченість. Біблійна розповідь про суд царя Соломона (I Цар.3).	Обґрунтовує важливе значення соціального служіння людини, знаходить способи його реалізації.		
24		Соціальне служіння людини. Людина в соціумі. Я в сім'ї, школі, громаді, суспільстві. Відповідальність за власне життя і життя ближніх. Біблійна розповідь про те, як цариця Естер врятувала свій народ.			
25		Урок узагальнення.		Вікторини, брейн-ринги, тести.	
Розділ IV. Свята українського народу, в основі яких біблійні події					

26		Святкові дні у житті людини. Державні, релігійні свята. Як святкувати з користю для себе і ближніх	Знає основні державні, релігійні свята, їх правову основу (Кодекс законів про працю України, стаття 73. Святкові і неробочі дні). Розуміє значення свят для людини. Демонструє вміння ділитися радістю святкування з іншими.	Ознайомлення з державними, релігійними святами українського народу. Моделювання життєвих ситуацій, спрямованих на формування умінь ділитися радістю святкування. Ознайомлення зі змістом біблійних розповідей; їх проблемно-тематичний аналіз.	Урок - віртуальна екскурсія.
27		Благовіщення. Біблійна розповідь про Благовіщення Діви Марії (Лк.1:26-35). Тематика Благовіщення у мистецтві.			Музейна педагогіка.
28					
29		Різдво Христове. Що розповідає Біблія про народження Ісуса Христа (Мт. 1-2:12, Лк. 1-2:20). Святкування Різдва Христового в Україні. Тематика Різдва Христового у мистецтві.	Аналізує біблійні розповіді, які є в основі християнських свят, визначає їх етичну цінність.		Інтегрований урок.
30		Воскресіння Христове. Що розповідає Біблія про Христове воскресіння (Мт.28, Мк.16, Лк.24, Ів.20). Великдень в Україні та світі. Великодні традиції.	Знає звичаї і традиції українського народу, пов'язані з релігійними святами.		
31			Створює ілюстративний матеріал на святкову тематику.	Вивчення звичаїв, традицій українського народу, пов'язаних зі святкуванням.	Урок - інтерв'ю з волонтером.
32		Свята, які пов'язані з особливими проявами вдячності і доброти.	Вивчає місцеві звичаї, традиції релігійних свят.	Ознайомлення з діяльністю християнського сподвижника Миколая, українських меценатів, волонтерськими рухами.	Проект «Волонтерство і сучасність».
33		День подяки. День святого Миколая. Благодійність. Українські меценати. Волонтери і їх благодійна діяльність. День волонтера.		Проведення заходів доброчинності (флешмобу). Укладання проєктів на благодійну, краєзнавчу тематику, їх реалізація.	

34		Урок доброти (проектна діяльність) .	Створює тематичні подарунки для ближніх.	Проведення тижня доброти.	
35		Підсумковий урок			